

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره هشتم - سال اول

تاریخ چاپ ۱۳۸۷/۲/۸

۶۷۰

شماره چاپ

۳۰۲

شماره ثبت

یک شوری

لایحه موافقتنامه استرداد مجرمان بین دولت جمهوری اسلامی ایران
و دولت جمهوری هند

کمیسیونهای ارجاعی

قضائی و حقوقی

اصلی:

امنیت ملی و سیاست خارجی

فرعی:

اداره کل قوانین

باسمه تعالی

شماره ۴۱۶۴۸/۱۹۴۳۰

تاریخ ۱۳۸۸/۲/۱

جناب آقای دکتر لاریجانی

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

لایحه «موافقتنامه استرداد مجرمان بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری هند» که بنابه پیشنهاد وزارت دادگستری در جلسه مورخ ۱۳۸۸/۱/۹ هیأت وزیران به تصویب رسیده است، برای طی تشریفات قانونی به پیوست تقدیم می‌گردد.

محمود احمدی نژاد

رئیس جمهور

نظر به لزوم استقرار روشمند همکاری‌های قضائی بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری هند و باتوجه به آثار مثبت ناشی از اتخاذ تدابیر و ایجاد بسترهای مناسب قانونی برای اتباع دو دولت و در راستای زمینه‌سازی برای گسترش مناسبات دو کشور و ارتقاء سطح همکاری‌های دوجانبه و تحکیم مناسبات میان آنها، لایحه زیر برای طی تشریفات قانونی تقدیم می‌شود:

لایحه موافقتنامه استرداد مجرمان بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری هند

ماده واحده- موافقتنامه استرداد مجرمان بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری هند مشتمل بر یک مقدمه و (بیست) ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

وزیر امور خارجه

رئیس جمهور

وزیر دادگستری

بسم الله الرحمن الرحيم

معاهده استرداد مجرمان بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری هند

مقدمه

دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری هند که از این پس طرفین نامیده می‌شوند با اشتیاق به همکاری مؤثرتر بین دو کشور در مبارزه با جرائم از طریق وضع مقررات بیشتر برای استرداد متقابل مجرمین و با شناسایی این واقعیت که برای مبارزه با تروریسم برداشتن گامهای اساسی ضروری است به شرح زیر توافق می‌کنند:

ماده ۱- الزام به استرداد مجرمان

۱- هر یک از طرفین متعهد می‌شود در اوضاع و احوال و با رعایت شرایط مقرر در این معاهده هر شخصی را که به ارتکاب یک جرم مشمول استرداد با تعریف مندرج در ماده (۲) این معاهده، در قلمروی یک طرف متهم یا محکوم شده و در قلمروی یک طرف یافت می‌شود، اعم از این که جرم، قبل یا بعد از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این معاهده روی داده باشد به طرف دیگر مسترد نماید.

۲- همچنین در مورد یک جرم قابل استرداد، با وصف مذکور در ماده (۲) این معاهده، که در خارج از قلمرو طرف درخواست کننده ارتکاب یافته اما در صلاحیت طرف درخواست کننده قرار دارد، در صورتی که در شرایط مشابه، طرف درخواست شونده دارای صلاحیت رسیدگی است، استرداد پذیرفته خواهد شد. در این شرایط، طرف درخواست شونده کلیه شرایط پرونده از جمله شدت جرم را در نظر خواهد گرفت.

۳- به علاوه در مورد یک جرم مشمول استرداد با تعریف مندرج در ماده (۲) این معاهده اگر جرم مزبور توسط تبعه طرف درخواست کننده در یک کشور ثالث انجام گرفته و طرف درخواست کننده خود را براساس تابعیت مجرم دارای صلاحیت رسیدگی می‌داند و مجازات آن جرم طبق قوانین طرف درخواست شونده حداقل یک سال باشد، استرداد انجام خواهد شد.

ماده ۲- جرائم مشمول استرداد

از نظر این معاهده، جرم مشمول استرداد جرمی است که به موجب قوانین هر دو طرف، قابل مجازات با حداقل یک سال حبس باشد.

ماده ۳- جرائم مرکب

در صورتی که طبق قوانین طرف درخواست شونده، عمل فرد مورد درخواست یا اثرات عمل او یا اثرات مورد انتظار عمل او در مجموع، ارتکاب یک جرم مشمول استرداد در قلمرو طرف درخواست کننده را تشکیل دهد اعم از این که عمل مزبور تماماً در طرف درخواست شونده انجام شده باشد یا فقط بخشی از آن در طرف مزبور صورت گرفته باشد، استرداد برای جرم مشمول استرداد طبق این معاهده انجام خواهد گرفت.

ماده ۴- موارد رد درخواست استرداد

۱- در موارد زیر، شخص، مورد استرداد قرار نمی گیرد:

الف - شخصی که استرداد او درخواست شده در زمان ارتکاب جرم، تبعه طرف درخواست شونده باشد.

ب - شخص، طرف درخواست شونده را قانع کند که استرداد وی به دلیل مرور زمان غیرمنصفانه است.

پ - در صورتی که درخواست استرداد با قانون اساسی یا نظم عمومی طرف درخواست شونده مغایرت داشته باشد.

ت - جرمی که فرد به ارتکاب آن متهم یا محکوم شده است، یک جرم سیاسی تلقی شود. در هر حال موارد زیر جرم سیاسی تلقی نمی شود،

(۱) قتل، اقدام به قتل، صدمات جانی، آدم ربایی یا گروگانگیری.

(۲) جرائم مربوط به اقدامات تروریستی از جمله جرائم مسلحانه یا استفاده از تسلیحات یا مواد منفجره یا مواد خطرناک یا جرائمی که موجب وارد شدن

خسارت جدی به اموال یا از بین بردن تجهیزات دولتی می شود.

(۳) هر نوع جرم واقع در حیطه شمول کنوانسیون‌های بین‌المللی که طرفین عضو آن می‌باشند.

(۴) هرگونه اقدام یا توطئه برای ارتکاب هر یک از جرائم فوق‌الذکر.

۲- اگر شخصی که استرداد وی درخواست شده است را بتوان برای جرم موضوع استرداد در دادگاههای طرف درخواست شونده مورد محاکمه قرار داد، درخواست استرداد می‌تواند رد شود

۳- شخصی که به ارتکاب یک جرم قابل استرداد محکوم شده، می‌تواند مورد استرداد قرار نگیرد، مگر آن‌که محکومیت شخص موردنظر حداقل شش ماه حبس باشد.

۴- اگر جرمی که استرداد شخص به خاطر آن درخواست شده، در قلمرو طرف درخواست شونده مورد رسیدگی قرار می‌گرفت و به موجب قوانین آن طرف به علت تیره شدن یا محکومیت قبلی، آن شخص را مستحق آزاد شدن می‌دانست، شخص مزبور می‌تواند مسترد نشود.

ماده ۵- استرداد و تعقیب

۱- اگر درخواست استرداد به موجب جزء (الف) بند (۱) ماده (۴) این معاهده پذیرفته نشود، طرف درخواست شونده، متهم را در دادگاههای خود تحت تعقیب و رسیدگیهای کیفری قرار خواهد داد، در این صورت طرف درخواست کننده دلایل و مدارک مربوط به جرم را در اختیار طرف متعاقد درخواست شونده قرار خواهد داد.

۲- در صورتی که طرف درخواست شونده به دلیل مندرج در سایر قیود بند (۱) این ماده، درخواست استرداد را رد کند قضیه را به مقامات صالحه خود ارجاع خواهد داد تا تعقیب آن شخص مورد بررسی قرار گیرد. مقامات مزبور، به همان نحوی که در مورد هر جرم دارای ماهیت جدی طبق قوانین آن طرف معمول است تصمیم خواهند گرفت.

۳- در صورتی که مقامات صالحه تصمیم به عدم تعقیب این قضیه بگیرند درخواست استرداد، برابر این معاهده مورد بررسی مجدد قرار خواهد گرفت.

ماده ۶- تعویق تسلیم

۱- در صورتی که علیه شخصی که استرداد او درخواست شده، در قلمرو طرف درخواست شونده رسیدگیهای کیفری انجام می‌شود یا وی در نتیجه رسیدگیهای کیفری به طور قانونی در بازداشت بسر می‌برد تصمیم درباره استرداد یا عدم استرداد او می‌تواند تا پایان رسیدگیهای کیفری یا تا وقتی که او دیگر محبوس نیست به تعویق انداخته شود.

۲- شخصی که استرداد وی درخواست شده را نمی‌توان تا زمان اتخاذ تصمیم مطابق قوانین طرف درخواست شونده مبنی بر این که وی مشمول استرداد است، مسترد نمود.

ماده ۷- آئین استرداد

۱- درخواست استرداد موضوع این معاهده باید از مجاری دیپلماتیک صورت گیرد.

۲- درخواست استرداد باید با مدارک زیر همراه باشد:

الف - شرح تاحد ممکن دقیق خصوصیات شخصی که استرداد او مورد درخواست است همراه با هر نوع اطلاعات دیگری که می‌تواند به شناسایی هویت، تابعیت و محل سکونت او کمک کند از جمله و در صورت امکان عکس و اثر انگشت وی؛

ب - شرح حقایق جرمی که درخواست استرداد در مورد آن انجام شده است و

پ - در صورت وجود، متن قانونی که:

(۱) آن جرم را تعریف می‌کند.

(۲) حداکثر مجازات آن جرم را مقرر می‌دارد.

۳- اگر درخواست مربوط به یک متهم باشد، حکم جلب که توسط یک قاضی، بازپرس یا سایر مقامات صالحه در قلمرو طرف درخواست کننده صادر شده باشد باید به درخواست پیوست باشد و همچنین دلایلی که طبق قانون طرف درخواست شونده

محاکمه او را توجیه می‌کند و نیز دلایلی که نشان دهد که شخص مورد درخواست استرداد همان شخصی است که حکم جلب در مورد وی صادر شده است.

۴- اگر درخواست مربوط به شخصی باشد که قبلاً محکوم شده و مجازاتش تعیین گشته، مدارک زیر نیز باید پیوست درخواست استرداد باشد:

الف - تأیید محکومیت و مجازات

ب - اظهاریه‌ای دال بر این که آن شخص مستحق زیر سؤال بردن محکومیت یا مجازات نیست و نشان دهد که چه مقدار از مجازات اجراء نشده است.

۵- از نظر بند (۴) فوق شخص محکومی که در محاکمه خود حضور نداشته است، شخصی محسوب خواهد شد که به جرمی که برای آن محکوم شده، متهم گشته است.

۶- در صورتی که به نظر طرف درخواست شونده، مدارک یا اطلاعات ارائه شده برای منظوره‌های این معاهده، کافی برای اخذ تصمیم در مورد درخواست استرداد نمی‌باشد، مدارک یا اطلاعات اضافی، ظرف مدتی که طرف درخواست شونده تعیین می‌کند تسلیم خواهد شد.

ماده ۸- بازداشت موقت

۱- در موارد اضطراری می‌توان شخصی را که درخواست استرداد او به عمل آمده به درخواست مقامات صالحه طرف درخواست کننده، طبق قوانین طرف درخواست شونده به‌طور موقت بازداشت کرد. این درخواست باید نشان دهنده قصد درخواست استرداد آن شخص باشد و قید شود که حکم جلب یا محکومیت آن شخص وجود دارد و در صورت امکان، باید مشخصات شخص و در صورت وجود اطلاعات دیگری که توجیه کننده صدور حکم بازداشت در صورت وقوع جرم یا وجود محکومیت شخص در قلمروی طرف درخواست شونده باشد ارائه شود.

۲- اگر درخواست استرداد شخصی که به دنبال این درخواست بازداشت می‌شود دریافت نشود شخص مزبور با گذشت شصت روز از تاریخ بازداشت، آزاد

خواهد شد. این امر مانع از انجام رسیدگیهای بیشتر برای استرداد شخص مورد درخواست، در صورتی که درخواست متعاقباً دریافت شود، نخواهد بود.

ماده ۹- قاعده اختصاصیت

۱- هر شخص که به موجب این معاهده به قلمرو طرف درخواست کننده برگردانده می‌شود، در مدت مقرر در بند (۲) این ماده، جز در موارد مذکور در زیر، در قلمرو طرف درخواست کننده برای هر جرمی یا در مورد هر جرمی که قبل از تاریخ بازگرداندن به آن قلمرو مرتکب شده مورد تحقیق قرار نخواهد گرفت:

الف - جرمی که به خاطر آن وی بازگردانده شده است.

ب - هر جرم کوچکتري که در اثر حقایقی که برای بازگرداندن شخص به اثبات رسیده کشف می‌شود غیر از جرمی که در رابطه با آن، قانوناً حکم بازگرداندن نمی‌توان صادر کرد، یا

پ - هر جرم دیگری که طرف درخواست شونده با پیگیری آن موافقت کند غیر از جرمی که در رابطه با آن قانوناً حکم بازگرداندن نمی‌توان صادر کرد یا در واقع صادر نمی‌شود.

۲- دوره مورد اشاره در بند (۱) این ماده، از روز ورود شخص به قلمرو طرف درخواست کننده یا از تاریخ بازگرداندن او به موجب این معاهده آغاز می‌شود و سی‌روز پس از اولین روزی که او فرصت ترک قلمرو طرف درخواست کننده را داشته پایان می‌یابد.

۳- مقررات بند (۱) این ماده در مورد جرائمی که پس از بازگشت شخص به موجب این معاهده، انجام می‌گیرد یا موضوعات ناشی از این جرائم اعمال نمی‌گردد.

۴- شخص به کشور ثالث استرداد مجدد نخواهد شد مگر در مواردی که او در حالی که فرصت داشته، قلمرو طرفی را که او به آن تحویل شده ترک کند، ظرف سی‌روز از تاریخ آزاد شدن نهائی، ترک نکرده یا پس از ترک قلمرو آن طرف، به آن بازگشته باشد.

ماده ۱۰- شواهد و مدارک

۱- مقامات طرف درخواست شونده، در رسیدگیهای خود برای استرداد، هر مدرکی را که با قید سوگند اخذ شده و تأییدیه، قرار، یا گواهی محکومیت یا اسناد قضائی که حقایق محکومیت را بیان می‌کند، خواهد پذیرفت مشروط بر این‌که به صورت زیر تصدیق شده باشد:

الف -

(۱) در مورد قرار، با امضاء و در مورد هر سند اصلی، با گواهی یک قاضی، بازپرس، یا مقام صالحه دیگر طرف درخواست کننده.

(۲) یا با سوگند چند شاهد یا با مهر رسمی وزارتخانه مربوط طرف درخواست کننده یا

ب - به هر روش دیگری که قوانین طرف درخواست شونده اجازه دهد.

۲- مدارک موضوع بند (۱) فوق اعم از این‌که در طرف درخواست کننده یا در کشور ثالث تأیید شده یا با قید سوگند تصدیق شده باشد، در رسیدگیهایی که طرف درخواست شونده در مورد درخواست استرداد به عمل می‌آورد قابل قبول خواهد بود.

ماده ۱۱- درخواست‌های رقیب

اگر یک طرف و کشور ثالثی که با طرف درخواست شونده دارای ترتیبات استرداد است، استرداد شخص واحدی را به خاطر یک جرم واحد یا جرمهای متفاوت درخواست کنند، طرف درخواست شونده تعیین خواهد کرد که شخص مزبور به کدام کشور مسترد شود و ملزم نیست به طرف اولویت بدهد.

ماده ۱۲- مجازات مرگ

در صورتی که به موجب قوانین طرف درخواست کننده، شخصی که استرداد او درخواست شده به خاطر جرمی که مبنای درخواست استرداد است با مجازات مرگ روبرو باشد، اما قوانین طرف درخواست شونده برای مورد مشابه آن، مجازات مرگ را مقرر نمی‌دارد، درخواست استرداد ممکن است رد شود، مگر

این که طرف درخواست کننده به نحوی که طرف درخواست شونده آن را کافی محسوب کند اطمینان دهد که مجازات مرگ اجراء نخواهد شد.

ماده ۱۳- تسلیم

۱- در صورت قبول درخواست استرداد، شخص موردنظر توسط مراجع طرف درخواست شونده به نقطه‌ای که به نظر طرف درخواست کننده برای خروج از قلمرو آن طرف مناسب باشد فرستاده خواهد شد.

۲- طرف درخواست کننده، شخص موردنظر را ظرف یک ماه یا مدت بیشتری که قوانین طرف درخواست شونده اجازه می‌دهد از قلمرو طرف درخواست شونده خارج خواهد کرد. در صورتی که این شخص ظرف مدت مزبور به خارج از قلمرو طرف درخواست شونده برده نشود، طرف اخیر می‌تواند از استرداد آن شخص به خاطر همان جرم امتناع کند.

ماده ۱۴- تسلیم اموال

۱- هنگامی که با درخواست استرداد موافقت می‌شود، طرف درخواست شونده بنا به درخواست و تا آنجا که قوانین آن اجازه می‌دهد، اشیائی را که ممکن است به عنوان دلیل یا مدرک جرم مورد استفاده قرار گیرد (از جمله پول) به طرف درخواست کننده تحویل خواهد داد.

۲- اگر اشیاء مورد بحث، در قلمرو طرف درخواست شونده، مصادره یا ضبط شده باشد، طرف اخیر می‌تواند آن اشیاء را برای رسیدگی‌های در جریان به طور موقت نگاهداری نماید یا به شرط برگرداندن، تحویل دهد.

۳- این مقررات، به حقوق طرف درخواست شونده یا هر شخص دیگری غیر از شخصی که استرداد او مورد درخواست است لطمه وارد نخواهد کرد. در صورت وجود این نوع حقوق، به درخواست طرف درخواست شونده اشیاء مزبور بدون این که هزینه ای ایجاد کند در اسرع وقت ممکن بعد از اتمام رسیدگی‌ها به طرف درخواست شونده عودت داده خواهد شد.

ماده ۱۵- معاضدت حقوقی دوجانبه در استرداد مجرمین

هر یک از طرفین تا آنجا که قوانین آن اجازه می‌دهد گسترده‌ترین سطح معاضدت حقوقی در امور کیفری را در رابطه با جرمی که درخواست استرداد بر آن مبتنی است به طرف دیگر ارائه خواهد نمود.

ماده ۱۶- اسناد و هزینه‌ها

۱- تمامی درخواستها و اسناد استرداد به یکی از زبانهای رسمی طرف درخواست‌کننده ارائه خواهد شد و ترجمه به زبان انگلیسی را همراه خواهد داشت.

۲- هزینه‌هایی که به دلیل درخواست استرداد، در قلمرو طرف درخواست‌شونده تحقق یابد، بر عهده آن طرف خواهد بود.

۳- طرف درخواست‌شونده تمام ترتیباتی را که برای حضور نماینده طرف درخواست‌کننده در هر نوع رسیدگی ناشی از درخواست لازم باشد به عمل خواهد آورد.

ماده ۱۷- تعهدات ناشی از معاهده‌ها یا کنوانسیونهای بین‌المللی

این معاهده بر حقوق و تعهدات طرفین ناشی از معاهدات یا کنوانسیونهای بین‌المللی که عضو آنها هستند تأثیر نخواهد داشت.

ماده ۱۸- مقامات مرکزی

۱- درخواستهای استرداد به موجب این معاهده از طریق مقامات مرکزی طرفین انجام خواهد شد.

۲- در جمهوری اسلامی ایران مقام مرکزی، قوه قضائیه (وزارت دادگستری) و در جمهوری هند مقام مرکزی، (وزارت امور خارجه) خواهد بود.

ماده ۱۹- حل و فصل اختلافات

هر گونه اختلافات ناشی از اجراء و تفسیر این معاهده از طریق مشورت و مذاکره دوجانبه حل و فصل خواهد شد.

ماده ۲۰- مقررات نهائی

- ۱- این معاهده به درخواستهای ارائه شده بعد از لازم الاجراء شدن آن تسری پیدا خواهد کرد، حتی اگر افعال یا ترک افعال مربوط قبل از آن تاریخ واقع شده باشد.
- ۲- این معاهده مطابق با تشریفات قانونی مقرر در قانون اساسی و قوانین داخلی طرفین، تصویب خواهد شد و از تاریخ ارسال آخرین اطلاعیه هر یک از طرفین به طرف دیگر مبنی بر تحقق کلیه تشریفات قانونی لازم جهت اجراء این موافقتنامه، لازم الاجراء خواهد شد.
- ۳- هر یک از طرفین می‌تواند در هر زمان با ابلاغ به طرف دیگر از طریق مجاری دیپلماتیک، به این معاهده خاتمه دهد و در صورتی که این ابلاغ داده شود معاهده شش ماه پس از دریافت ابلاغ فوق بلااثر خواهد گردید.

امضاءکنندگان زیر که از طرف دولتهای متبوع خود برای امضاء این معاهده اختیار کامل دارند این معاهده را امضاء نموده‌اند.

این معاهده در دو نسخه اصلی در شهر تهران در تاریخ ۱۳۸۷/۸/۱۲ هجری شمسی مطابق با ۲ نوامبر ۲۰۰۸ میلادی به زبانهای فارسی، هندی و انگلیسی تنظیم گردید که هر سه متن اعتبار مساوی دارند، و در صورت بروز هر نوع تردید، متن انگلیسی مرجح خواهد بود.

از طرف

دولت جمهوری هند

از طرف

دولت جمهوری اسلامی ایران